

การประชุมระหว่างคณะผู้แทนสมัชชารัฐสภาอาเซียนและผู้นำอาเซียน
ในการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๒๘ - ๒๙
ระหว่างวันที่ ๔ - ๖ กันยายน ๒๕๕๙
ณ เวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ศาสตราจารย์พิเศษพรเพชร วิชิตชลชัย ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เข้าร่วมการประชุมระหว่างคณะผู้แทนสมัชชารัฐสภาอาเซียนและผู้นำอาเซียน (AIPA – ASEAN Interface Meeting) ในการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๒๘ - ๒๙ ระหว่างวันที่ ๔ - ๖ กันยายน ๒๕๕๙ ณ เวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยได้ปฏิบัติภารกิจที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

การประชุมเตรียมการของคณะผู้แทน AIPA

การประชุมเตรียมการของคณะผู้แทน AIPA มีขึ้นในวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๙ เพื่อให้ประเทศสมาชิกร่วมกันพิจารณาร่างคำกล่าวของประธาน AIPA ซึ่งจะใช้กล่าวในการประชุมกับผู้นำอาเซียนในวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๕๙ โดยมีนางปานี ยาทอตู ประธานสภาแห่งชาติสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ในฐานะประเทศเจ้าภาพจัดการประชุมกล่าวต้อนรับคณะผู้แทนจากรัฐสภาสมาชิก AIPA และนายอิมอฮิซุม บิน อิบราฮิม หัวหน้าคณะผู้แทนรัฐสภามาเลเซีย กล่าวเปิดการประชุมในนามของนาย ตัน ศรี ดาตุ๊ก ปันติกา อามิน มูเลีย ประธานสภาผู้แทนราษฎรอินโดนีเซีย ใจความกล่าวถึงความสำคัญของการประชุมระหว่างคณะผู้แทน AIPA และผู้นำอาเซียนเป็นช่องทางการติดต่ออย่างเป็นทางการระหว่างฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ และในถ้อยแถลงของประธาน AIPA ควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมความร่วมมือที่ต่อเนื่อง และการยกระดับการทำงานร่วมกันระหว่างสำนักงานเลขาธิการ AIPA และสำนักงานเลขาธิการอาเซียนเพื่อเชื่อมโยงการทำงานให้มากยิ่งขึ้น

ศาสตราจารย์พิเศษพรเพชร วิชิตชลชัย ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
ในการประชุมเตรียมการของสมัชชารัฐสภาอาเซียน

ศาสตราจารย์พิเศษพรเพชร วิชิตชลชัย เข้าร่วมการประชุมเตรียมการของคณะผู้แทน AIPA และแสดงท่าทีของสภานิติบัญญัติแห่งชาติต่อการประชุมระหว่างคณะผู้แทน AIPA และผู้นำอาเซียน โดยชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของความร่วมมือในกรอบดังกล่าวซึ่งเป็นเวทีที่ฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติจะได้แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นในการร่วมกันสนับสนุนการสร้างประชาคมอาเซียน ที่ผ่านมาฝ่ายนิติบัญญัติของไทยได้ให้ความสำคัญกับกรอบความร่วมมือระหว่าง AIPA – ASEAN มาโดยตลอด ทั้งในแง่ของการเสนอแนวคิดและมาตรการต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การสร้างความร่วมมือที่สร้างสรรค์ เช่น การสร้างความสอดคล้องทางกฎหมาย การนำข้อตกลงของอาเซียนไปสู่การปฏิบัติ และการสร้างความตระหนักรู้และการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในกระบวนการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เป็นต้น ข้อเสนอต่าง ๆ เหล่านี้ได้รับการสานต่อเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของฝ่ายไทยทั้งภาครัฐบาลและนิติบัญญัติ ฝ่ายไทยเล็งเห็นถึงความสำคัญและแสดงความมุ่งมั่นที่จะสนับสนุนกรอบความร่วมมือระหว่าง AIPA – ASEAN ให้พัฒนาไปสู่กลไกการปรึกษาหารือถาวร อย่างไรก็ตาม ฝ่ายไทยได้ตระหนักถึงช่องว่างระหว่างระดับนโยบายและฝ่ายปฏิบัติซึ่งเป็นข้อจำกัดที่ทำให้ความร่วมมือระหว่าง AIPA และอาเซียน ซึ่งจะเสริมสร้างศักยภาพและขอบเขตการทำงานของทั้ง ๒ องค์กรให้มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น สภานิติบัญญัติแห่งชาติจึงเสนอแนวทางการพัฒนาความร่วมมือระหว่าง AIPA – ASEAN เพื่อบรรจุอยู่ในถ้อยแถลงของประธาน AIPA ที่จะกล่าวต่อที่ประชุมผู้นำอาเซียน ใน ๒ ประเด็น ได้แก่

๑. การยกระดับความร่วมมือระหว่าง AIPA – ASEAN ไปสู่ระดับเจ้าหน้าที่อาวุโสหรือฝ่ายเลขานุการ เพื่อสนับสนุนงานด้านการติดตามประเมินข้อหารือและประเด็นต่าง ๆ ที่หารือกันในระดับนโยบายและการศึกษาข้อเท็จจริงในประเด็นต่าง ๆ ที่จะมีส่วนสนับสนุนการวางยุทธศาสตร์และแผนงานเพื่อรับมือกับความท้าทายและผลประโยชน์โดยรวมของภูมิภาคตามวิสัยทัศน์อาเซียน ๒๐๒๕

๒. การยกระดับการทำงานสำนักงานเลขาธิการ AIPA และสำนักงานเลขาธิการอาเซียนไปสู่การประสานงานและปรึกษาหารือที่ถาวร เพื่อนำไปสู่การขยายขอบเขตการทำงานและการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่าง ๒ องค์กรในระดับของฝ่ายปฏิบัติงาน

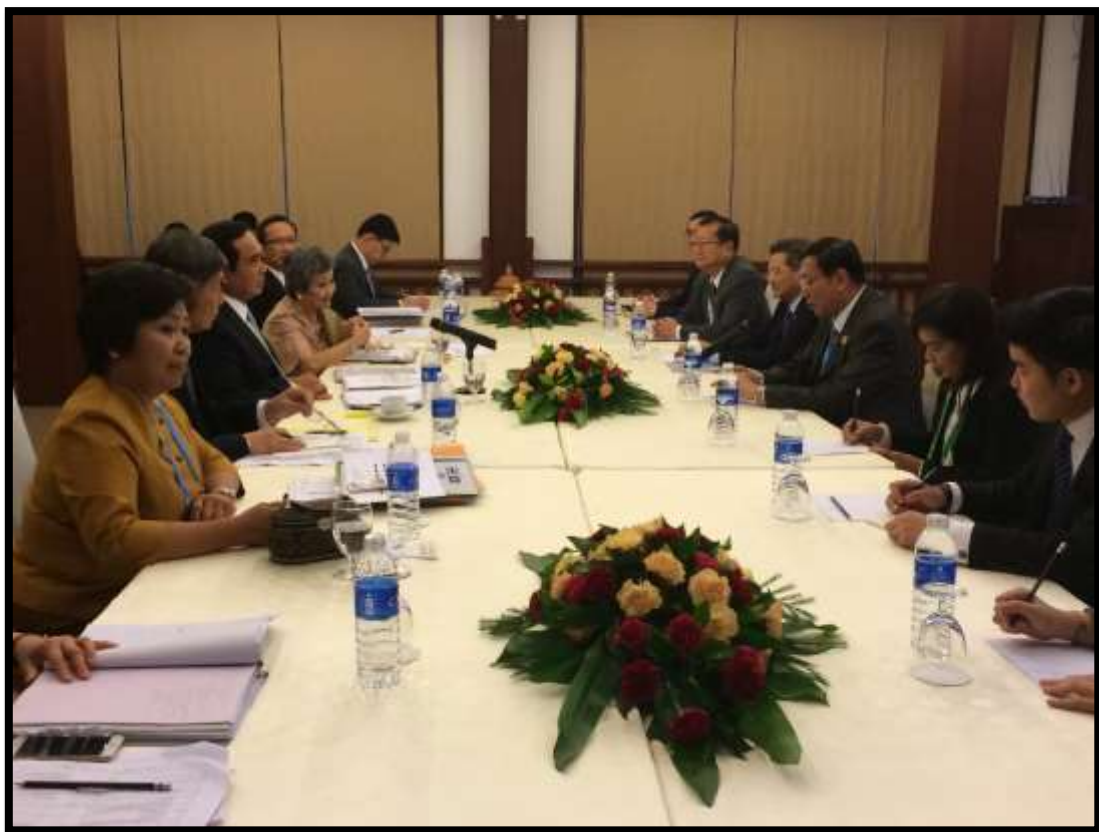
คณะผู้แทนสมัชชารัฐสภาอาเซียนถ่ายรูปร่วมกัน
ภายหลังเสร็จสิ้นการประชุมเตรียมการของคณะผู้แทน AIPA

ในพิธีปิดการประชุมเตรียมการของคณะผู้แทน AIPA นาย เอส เอ วินเนสวาราน ประธานวุฒิสภามาเลเซีย ในฐานะรักษาการประธาน AIPA ได้กล่าวต่อที่ประชุมเน้นย้ำถึงความสำคัญของ AIPA ในฐานะพันธมิตรทางยุทธศาสตร์ของอาเซียนและจะสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายของวิสัยทัศน์อาเซียน โดยมีเวทีการประชุมระหว่าง AIPA – ASEAN เป็นช่องทางสำคัญในการปรึกษาหารือและสื่อสารกันอย่างสม่ำเสมอ โดยกล่าวถึงบทบาทของรัฐสภาที่ไม่จำกัดเฉพาะการให้ความสำคัญกับการทำงานร่วมกับอาเซียน แต่รวมไปถึงการเชื่อมโยงประชาชนให้ใกล้ชิดกันมากยิ่งขึ้นตามมาตรฐานของวิสัยทัศน์ประชาคมอาเซียน

การประชุมเตรียมการร่วมกับนายกรัฐมนตรีและคณะผู้แทนจากประเทศไทยในการเข้าร่วมการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๒๘ – ๒๙

ในที่ประชุมซึ่งพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี เป็นประธาน ร่วมด้วยนางอภิรดี ตันตราภรณ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ นายอภิชาติ ชินวรรโณ ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ นายณภดล เทพพิทักษ์ เอกอัครราชทูต ณ เวียงจันทน์ ข้าราชการจากกระทรวงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนจากสภาอุตสาหกรรม และตัวแทนเยาวชนอาเซียนจากประเทศไทย

ศาสตราจารย์พิเศษพรเพชร วิชิตชลชัย ได้กล่าวต่อที่ประชุมถึงท่าทีของสภานิติบัญญัติแห่งชาติต่อการประชุมร่วมกับผู้นำอาเซียนในครั้งนี้ พร้อมทั้งประเด็นที่คณะผู้แทน AIPA จะนำเสนอต่อที่ประชุมผู้นำอาเซียน โดยมีประเด็นสำคัญ คือ การใช้เวทีการประชุมร่วมกันระหว่าง AIPA – ASEAN อย่างสร้างสรรค์ และการแสวงหาแนวทางการนำผลการประชุมร่วมกันไปปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น

การประชุมเตรียมการร่วมกับนายกรัฐมนตรีและคณะผู้แทนจากประเทศไทยในการเข้าร่วมการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๒๘ – ๒๙

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้กล่าวขอบคุณประธานสมานิติบัญญัติแห่งชาติ ในการทำหน้าที่ประมุขของฝ่ายนิติบัญญัติและการมีส่วนร่วมต่อการประชุมในกรอบของอาเซียน โดยชี้ให้เห็นว่า ปัจจุบันความสัมพันธ์และความร่วมมือในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนมีความสำคัญเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะการเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อยกระดับการพัฒนาในทุก ๆ ด้านให้เดินไปข้างหน้าพร้อม ๆ กัน โดยขอให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องร่วมมือกันอย่างมีความเป็นเอกภาพโดยมีแผนยุทธศาสตร์ประเทศไทย ๒๐ ปี เป็นแนวทางในการทำงานร่วมกัน อย่างไรก็ตาม มีประเด็นกังวลเกี่ยวกับความขัดแย้งในทะเลจีนใต้ ซึ่งยังเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการบริหารจัดการของอาเซียน โดยฝ่ายไทยซึ่งถือว่าไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับเรื่องดังกล่าวมีจุดยืนที่ชัดเจนในการสนับสนุนแนวทางสันติวิธีและการยึดหลักปฏิบัติและกฎหมายสากล โดยจะได้เสนอในการประชุมครั้งนี้ให้มีแนวทางการพัฒนาและใช้ประโยชน์พื้นที่ร่วมกันต่อไป

พิธีเปิดการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๒๘ - ๒๙

พิธีเปิดการประชุมมีขึ้นในวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๕๙ ณ ศูนย์ประชุมแห่งชาติลาว โดยมีนายทองลุน สีสุลิด นายกรัฐมนตรีแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ในฐานะประธานอาเซียนเป็นประธานในพิธีเปิดการประชุม พร้อมด้วยผู้นำจากอาเซียน ๙ ประเทศ นายบุญยัง วอลละจิต ประธานประเทศลาวกล่าวปาฐกถาต่อที่ประชุม ในโอกาสนี้ ศาสตราจารย์พิเศษพรเพชร วิชิตชลชัย ประธานสมานิติบัญญัติแห่งชาติ และภริยา ได้เข้าร่วมพิธีเปิดการประชุมด้วย

พิธีเปิดการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๒๘ - ๒๙

การประชุมระหว่างคณะผู้แทน AIPA และผู้นำอาเซียนในการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๒๘ - ๒๙

การประชุมระหว่างคณะผู้แทน AIPA และผู้นำอาเซียน มีขึ้นในวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๕๙ เวลา ๑๕.๐๐ นาฬิกา ณ ศูนย์ประชุมแห่งชาติลาว โดยมีนายทองลุน สีสุลิด นายกรัฐมนตรีสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ในฐานะประธานอาเซียน กล่าวต้อนรับคณะผู้แทนฯ พร้อมทั้งแถลงต่อที่ประชุมถึงความสำคัญของการประชุมในการเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติของอาเซียน โดยฝ่ายบริหารต้องอาศัยการทำงานของ AIPA ใน ๒ ประเด็น ได้แก่ ๑) การส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคม-

อาเซียน และ ๒) การจัดทำกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน โดยในการประชุมสุดยอดอาเซียนคราวนี้รัฐบาลสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวจึงกำหนดคำขวัญการประชุมว่า “เปลี่ยนวิสัยทัศน์ไปสู่ความจริงเพื่อประชาคมอาเซียนที่มีพลวัต (Turning Vision into Reality for a Dynamic ASEAN Community)” ซึ่งเป็นไปตามแผนดำเนินการตามวิสัยทัศน์อาเซียน พ.ศ. ๒๕๖๘ ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือของทุกฝ่ายและแสดงความมุ่งมั่นต่อการประชุมใหญ่สมัชชารัฐสภาอาเซียน ครั้งที่ ๓๗ ว่าจะเป็นโยบายชนในการสานต่องานของ AIPA และมีส่วนเสริมสร้างให้เกิดสันติภาพของภูมิภาคและการบรรลุเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน

นาย เอส เอ วิเนสวาราน ประธานวุฒิสภามาเลเซีย ในฐานะรักษาการประธาน AIPA ได้กล่าวถ้อยแถลงต่อที่ประชุม สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ผู้นำ AIPA แสดงความชื่นชมความสำเร็จของการดำเนินการของประชาคมอาเซียนใน ๓ เสาหลัก และแสดงความมุ่งมั่นในการเป็นหุ้นส่วนและสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายของวิสัยทัศน์อาเซียน พ.ศ. ๒๕๖๘ โดยเล็งเห็นความสำคัญของการนำข้อตกลงต่าง ๆ ของอาเซียนไปสู่การปฏิบัติอย่างพร้อมเพรียงกัน และการปรับกฎหมายภายในของแต่ละประเทศให้สอดคล้องกับการดำเนินการตามวิสัยทัศน์อาเซียน พ.ศ. ๒๕๖๘ นอกจากนี้ AIPA ยังสนับสนุนความเป็นศูนย์กลางของอาเซียนในการยกระดับการทำงานและการดำเนินการความสัมพันธ์ทั้งในและนอกภูมิภาค

AIPA จึงมีข้อเสนอต่อผู้นำอาเซียน แยกตาม ๓ เสาหลักประชาคมอาเซียน ดังนี้

๑. ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน AIPA มีข้อเสนอ ๔ ประเด็น ได้แก่ ๑) การก่อการร้าย ซึ่งเป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคง เสถียรภาพของภูมิภาค และมีผลกระทบกับชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน จึงเห็นควรให้สร้างความร่วมมือในการป้องกันและปราบปรามการก่อการร้าย กลุ่มหัวรุนแรงและอาชญากรรมข้ามชาติให้หมดไปจากภูมิภาค ๒) ความมั่นคง เสถียรภาพ และการสร้างความไว้วางใจในปัญหาความขัดแย้งทางทะเล โดยเฉพาะกรณีพิพาททะเลจีนใต้ ๓) การทำประมงผิดกฎหมาย ซึ่งมีผลในวงกว้างกับสภาพเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และความมั่นคงทางทะเล และ ๔) การลักลอบค้าสัตว์ป่าและพันธุ์พืช

๒. ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน AIPA มีข้อเสนอ ๓ ประเด็น ได้แก่ ๑) การนำข้อตกลงของอาเซียนไปสู่การดำเนินการด้านกฎหมายในระดับชาติอย่างเหมาะสม เพื่อให้มั่นใจได้ว่าแนวทางการดำเนินการของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนสามารถดำเนินการได้ครบถ้วน โดยเฉพาะการสร้างการแข่งขันให้กับธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (MSMEs) ๒) การถอดบทเรียนต่าง ๆ ที่มีผลต่อการรวมกลุ่มระหว่างประเทศ เช่น การแยกตัวออกจากสหภาพยุโรป โดยเรียกร้องให้เตรียมพร้อมต่อความท้าทายเหล่านี้ที่อาจจะเกิดขึ้นกับอาเซียนในอนาคต และ ๓) การลดช่องว่างในการพัฒนาของอาเซียน โดยเฉพาะการให้ความสำคัญกับการพัฒนาขีดความสามารถของกัมพูชา ลาว เมียนมา และเวียดนาม ตามแผนความริเริ่มด้านความร่วมมืออาเซียน (Initiatives for ASEAN Integration : IAI)

๓. ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน AIPA มีข้อเสนอ ๓ ประเด็น ได้แก่ ๑) การสร้างความรู้เห็นกันของสาธารณะเกี่ยวกับอาเซียน ผ่านการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การจัดงานเฉลิมฉลองวันอาเซียน การใช้สัญลักษณ์อาเซียน และเพลงประจำอาเซียน เป็นต้น ๒) การปกป้องและเสริมสร้างสิทธิของแรงงานย้ายถิ่นผ่านกรอบความร่วมมือต่าง ๆ ของอาเซียน วัฒนธรรมและภูมิปัญญาชาวบ้าน โดย AIPA และทุกส่วนที่เกี่ยวข้อง ๓) ความเป็นศูนย์กลางของอาเซียน และ ๔) การสนับสนุนการพัฒนาการศึกษาในระดับอุดมศึกษา อาชีวศึกษา และสถาบันการฝึกอาชีพ

ในปี ๒๕๖๐ อาเซียนจะครบรอบการก่อตั้ง ๕๐ ปี ซึ่งเป็นโอกาสดีในการเฉลิมฉลองความสำเร็จของอาเซียนในการสร้างสันติภาพ ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ การพัฒนาทางสังคม และการเตรียมพร้อมรับความท้าทายให้ทันตามสถานการณ์ปัจจุบัน ซึ่ง AIPA เล็งเห็นว่าจะเป็วาระที่ AIPA และอาเซียนควรจะ

กระชับความสัมพันธ์และความร่วมมือกันให้ใกล้ชิดกันมากยิ่งขึ้นใน ๒ ประเด็น ได้แก่ ๑) การขยายการทำงานในกรอบ AIPA – ASEAN ไปสู่การทำงานในระดับเจ้าหน้าที่อาวุโสหรือในระดับฝ่ายเลขานุการ เพื่อการติดตามและวัดผลข้อตกลงต่าง ๆ ที่ได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมของผู้นำ และการศึกษาค้นคว้าในเชิงลึกในประเด็นต่าง ๆ เพิ่มประสิทธิภาพในการวางแผนงานอย่างเป็นระบบเพื่อสนับสนุนระดับนโยบาย รวมทั้งเป็นการเตรียมความพร้อมในการรับมือกับความท้าทายหรือการแสวงหาผลประโยชน์ร่วมกันตามวิสัยทัศน์อาเซียนปี ๒๕๖๘

ในตอนท้าย ประธาน AIPA ได้กล่าวขอบคุณนายทองลุน สีสุลิด นายกรัฐมนตรีสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ในฐานะประธานอาเซียน ที่ให้การต้อนรับคณะผู้แทนของ AIPA ตลอดระยะเวลาในการเข้าร่วมการประชุมสุดยอดอาเซียน ณ เวียงจันทน์

บรรยากาศในการประชุมคณะผู้แทน AIPA และผู้นำอาเซียน

จากนั้น ผู้นำของแต่ละประเทศได้กล่าวแสดงความคิดเห็นต่อที่ประชุม ดังนี้

นายโจโก วิโดโด ประธานาธิบดีสาธารณรัฐอินโดนีเซีย กล่าวชื่นชมบทบาทของประธานรัฐสภามาเลเซียที่ทำหน้าที่ประธาน AIPA จึงเป็นการสร้างความต่อเนื่องในการทำงาน และยินดีที่จะสนับสนุนการทำงานร่วมกันระหว่าง AIPA กับอาเซียนเพื่อรักษาความเป็นกลางและบรรลุปันธกรณีต่าง ๆ ตามการดำเนินการของ ๓ เสาหลักประชาคมอาเซียน และต้องการที่จะเห็นความร่วมมือกับ AIPA ในการสร้างข้อผูกพันทางกฎหมายเพื่อสร้างความเข้มแข็งในการรับมือกับความท้าทายต่าง ๆ ของภูมิภาค

นายเหียน ชวน ฟุก นายกรัฐมนตรีสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม แสดงความชื่นชมบทบาทของ AIPA ในช่วงที่ผ่านมา ในฐานะผู้ทำหน้าที่ตัวแทนของประชาชน อย่างไรก็ตาม ฝ่ายบริหารยังต้องพึ่ง AIPA ในการเร่งรัดการดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับระเบียบและข้อกฎหมายต่าง ๆ ลดความซ้ำซ้อนและให้สอดคล้องกับกฎบัตรอาเซียน โดยบทบาทของ AIPA จะช่วยส่งเสริมความร่วมมือต่าง ๆ ซึ่งเป็นความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง และส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจ และประโยชน์ที่จะได้รับจากการดำเนินการภายใต้กรอบประชาคมอาเซียน

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้กล่าวขอบคุณข้อเสนอแนะที่มีประโยชน์ของ AIPA ความท้าทายในปัจจุบัน คือ การสร้างธรรมาภิบาลและการสร้างความเข้าใจกับประชาชนถึงประโยชน์ของการร่วมกันเป็นประชาคมอาเซียน รวมทั้งการศึกษาแบบอย่างและแนวทางการดำเนินการในการรับมือกับปัญหาต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น เช่น การข้ามแดนในกลุ่ม CLMV กฎหมายการขนส่งสินค้า และการปฏิบัติตามแผนยุทธศาสตร์วิสัยทัศน์อาเซียน พ.ศ. ๒๕๖๘ ทั้งนี้ บทบาทด้านนิติบัญญัติในการสร้างความสอดคล้องทางกฎหมายกับการดำเนินการตามกฎบัตรอาเซียนจะมีส่วนสำคัญในการบรรลุเป้าหมายของอาเซียนได้โดยเร็ว การจัดทำฐานข้อมูลด้านกฎหมายของอาเซียนจะเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เรียนรู้และใช้ประโยชน์ได้ ทั้งนี้ ขอให้ประเทศสมาชิก AIPA เชื่อมมั่นในการสนับสนุนอย่างแข็งขันของฝ่ายไทยในทุกมิติ ซึ่งจะตั้งอยู่บนหลักการของความยุติธรรม ธรรมาภิบาล และการมีส่วนร่วมของประชาชน

ในส่วนของรัฐบาลไทยได้ดำเนินการเสนอกฎหมายสำคัญหลายฉบับที่จะเป็นประโยชน์ต่อความร่วมมือในกรอบอาเซียน เช่น พระราชบัญญัติคุ้มครองการลงทุนต่างชาติ พระราชบัญญัติการรับขนทางอากาศระหว่างประเทศ และพระราชบัญญัติสนับสนุนการวิจัย เป็นต้น

นางองซาน ซูจี ที่ปรึกษาแห่งรัฐสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา กล่าวแสดงความยินดีที่รัฐสภาเมียนมาได้รับสิทธิ์ในการเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมใหญ่สมัชชารัฐสภาอาเซียน ครั้งที่ ๓๗ และหวังว่าการเป็นเจ้าภาพในครั้งนี้จะช่วยให้ประชาชนเข้าใจบทบาทสำคัญของฝ่ายนิติบัญญัติในการสร้างความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนและการผลักดันให้เกิดระบบธรรมาภิบาล ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการลดความตึงเครียด การแก้ปัญหาความท้าทายต่าง ๆ และการผสมผสานผลประโยชน์ของภูมิภาคในอนาคต บทบาทของฝ่ายนิติบัญญัติเป็นสิ่งที่น่าชื่นชมโดยเฉพาะในกรณีของเมียนมา ซึ่งกระบวนการทางนิติบัญญัติจะช่วยให้ช่วงเวลาเปลี่ยนผ่านจากระบบเก่าไปสู่ระบบใหม่และส่งเสริมให้มีความเป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริง โดยเฉพาะกับชนกลุ่มน้อยต่าง ๆ ของประเทศ

ในตอนท้าย นายทองลุน สีสุลิด นายกรัฐมนตรีสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ในฐานะประธานอาเซียน กล่าวขอบคุณทุกฝ่ายที่ร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์เพื่อนำไปประกอบการพิจารณาในการดำเนินการต่าง ๆ ของอาเซียนให้เกิดประโยชน์สูงสุด และกล่าวปิดประชุม